

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Occupatio animae Jesu Christo crucifixo devotae.

Leroy, François

Pragae, 1666

Caput VII. Christus crucifixus supremum amoris incitamentum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47123](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47123)

minibus conversatus, atq; inter illos mira patrandò, & a-
cerba pro illis sustinendo, quantopere illos diligeret, evi-
dentiùs ostendit; ut immensus ejus erga nos amor, non di-
cam usurpari oculis, sed manu tangi atq; palpari quodam-
modo videretur. Ergo nunc gratiæ, miserationis atq; in-
dulgentiæ tempus est; neq; in Verbo humanato, & (ut lo-
quitur S. Hilarius) concarnato propter nos, terroris causas,
sed amoris duntaxat habeamus.

L. 6. de Tri-
nit.

Olim cum Deus justitiæ suæ indulgens, vindictæ o-
mnia, misericordiæ perparum concederet, & non nisi ful-
mina meditans, tonitrua loquens, cœdes tantùm spiraret,
& sanguinem; & vel igne immisso de cœlo, vel terræ hiatu,
vel ignitis serpentibus in rebelles sibi populos mortalesve,
faviret, meritò audiebat, Deus magnus, & fortis, & ter-
ribilis in consilijs super filios hominum, Dominus exerci-
tuum, & Deus ultionum. Quâ cogitatione percussus ex-
clamat quidam Propheta: *Quis non timebit te, ô Rex gen-
tium?* Nunc autem cum amisso furore, idem ipse humani-
tatem induit, neq; jam Deus ultionum dicitur, sed Pater
misericordiarum, nec jam manus habet armatas fulmine,
sed clavis confixas in cruce, nobis nimirum commutandæ
sunt voces, atq; dicendum: *Quis non amabit te, ô Rex cor-
dium?* Hoc quippe jam regnum in nobis affectat, amans a-
mari, non timeri desiderans: quemadmodum magis mani-
festum erit in sequenti capite, ubi jam speciatim de Christi
crucifixi amabilitate disquirimus.

Jerem. 10.

CAPVT VII.

*Christus crucifixus supremum amoris incita-
mentum.*

UT igitur ad illud quod nobis erat propositum, & cuius
gratiâ reliqua ista præmissa sunt, aliquando deveniã-
Sicut

si tanta est amoris illecebra, Verbum abbreviatum in carne: quid erit Deus propter nos exhaustus & exinanitus in cruce? si tanta dulcedine nos afficit Verbum infans, in præsepi jaceans, in stipula vagiens, Deus homo factus in terris visus, & cum hominibus conversans: quid faciet Deus conscissus flagris, vulneribus hians, sanguine defluens; Deus percussus & humiliatus; Deus in cruce pendens, in patibulo moriens, & moriens amore nostri? Præclare siquidem hic dixit B. Catharina Senensis: *animam venire ad perfectam cognitionem Divine charitatis, in passione Christi; quia tunc (inquit) ignis latens sub cinere nostro cepit se plane manifestare.* Etenim, ut indicavimus, idcirco Verbum caro factum est, ut ignem in terram mitteret, & mortalium corda magis è propinquo, ardore suæ charitatis incenderet. Quemadmodum enim, ex Peripateticorum sententia, elementum ignis in Sphæra sua, sive in lunaris cœli concavo existens, ob nimiam suam raritatem non urit, sed alligari debet & incorporari cum nostrate materia, ut vim habeat urendi: ita Verbum Divinum, quod in sinu paternæ æternitatis velut in propria sphæra consistens, ex S. Bernardi supra posita cogitatione, à nobis amari vix poterat; materiæ nostræ illigari debuit, & in carnem quasi crassescere, ut ardoris sui vim exerceret, & nos deniq; in amorem sui, suamq; naturam converteret. Verumtamen (quæ est istius Virginis Theodidactæ commentatio) in reliqua vita fuit instar ignis latentis sub nostro cinere, debuitq; in passione sua, per flagella, tormenta, cruciatus, tanquam exagitari ac succuti, quò fulgorem suum vehementius explicaret, & vim ac copiam divinæ suæ charitatis ostenderet.

Rectè igitur etiam Beatus Laurentius Justinianus, qui cùm ita de Verbo incarnato prælocutus esset: *Quis autem non languesceret, quis non jucundo inebriaretur amore, si videret ambulans Verbum, sapientiam loquentem, Unigenitum.* *De cast. con. nub. c. 5.*

DEI cum peccatoribus conversantem, lacrymantem, orantem, spiritu frementem, in carne patientem, carnisq; languorem sustinentem? Deinde ad Christi passiones speciatim sermone converso: Prorumpant nunc (subdit) in medium, probra, contumelia, blasphemie, illusiones, sputa, alapa, flagella, corona spinea, sceptrum arundineum, purpurea vestis, effusio sanguinis, poculum fellis, apertio lateris, dolor matris, & cruciatus ignominiose ac dire mortis. Omnia hac habent voces suae Amoris. Sic ille.

Insistamus ergo huic argumento otiosius; & quando triplex est praesertim amoris illecebra; bonitas conjuncta cum insigni beneficentia, pulchritudo, atque suavitas; ostendamus haec tria Christo crucifixo praecipua ratione convenire, nullumq; adeo incitamentum ad sui amorem conciliandum, & corda nostra rapienda illi deesse.

§. I.

Singularis IESU Christi bonitas ac beneficentia, in ejus passione commendatur.

ERTÈ bonitas ac beneficentia praecipuum amoris incitamentum est: amor quippe ad amorem trahit, philtroque innocens, sed potentissimum est, amare, à quo cupias amari. *Sed ubi quaeso* (inquit alibi citatus Doctor Seraphicus) *magis apparet diffusio bonitatis divinae, & benignissima Clementia dulcissimi & amantissimi DEI & Domini nostri IESU Christi, quam in passione sua? ubi talia, tanta, tam turpia & gravia sustinere voluit, pro inimico suo liberando & glorificando? Et rectè Beatus Ambrosius summam in hoc Christi erga nos charitatem agnoscit, quòd non carnem modò, sed crucem etiam pro nobis susceperit. Corpus enim suscipiens* (inquit) *Dominus IESUS Christus charitatis se vincula illigavit, & non solum se membris nostris & passionibus naturalibus, sed etiam cruci vinxit. Rursùmq; S. Bonaventura ipsum Chri-*

P. 1. sim.
5. 4.

serm. 3. in
psal. 118.

Christum crucifixum alloquens: *Nimia fuit (inquit) dilectio tua: & in hoc apparet abyssus tue immense pietatis. Non enim in te video causam mortis, nisi superabundantiã charitatis.* P. 1. serm. 6.
 Quò jam magis placeat hoc loco, quod quidam Nostrorum ingeniosè commentus est: quemadmodum in morbis ignotis & insolitis aperiri solet in defuncti corpore membrum illud, in quo mali origo latuisse creditur, quò morbi ratio ad extremum deprehendatur: ita fortè Christo post mortè lanceà cor apertum fuisse, quasi indicaretur leti causam in eo latere, & prodigiosa illa symptomata mortisq; genus adeò insolens, non nisi à nimio cordis ardore, ab amoris inquam erga nos excessu, ortum habuisse. Sic enim Doctorem Seraphicum jam audivimus, post accuratam Crucifixi contemplationem, velut quadam factà interiorum ejus anatomicè, dilertè pronunciantem: *Non inuenio in te causam mortis, nisi superabundantiã charitatis.* Quam cogitationem tanquam calculo suo confirmans S. Bernardus: *Nam in opere quidem (inquit) patientia, in modo humilitas, in causa charitas commendatur.* ser. 4. hebdom.

Ne verò in isto amoris excessu commemorando aut commendando prolixior existam, de quo & multa jam diximus, & plura dicendi sæpiùs recurret occasio; id modò nunc dicam: istam charitatis Christi abyssum aliquousque penetrare volenti, attendendum duntaxat; in quod ille profundum, sive doloris, sive ignominie, & usquequod demum indignitatis, amore nostri in passione descenderit: eousq; nimirum, ut & instar vermis conculcati atq; contriti, suorum tabe vulnerum per omne corpus oblitus atq; fœdatus sit; & instar vilissimi scarabæi, in luto probrorum & dedecorum volutatus. Sic enim de Christo rursus Beatus Ambrosius: *Vermis in cruce, inquit, Scarabæus in cruce: quorum prius habetur ex psalmo 21. posterius autem desumpsit ex Habacuc cap: 2. ubi juxta versionem septuaginta Interpretum* l. 10. in Luc.

pretum, sic legitur: *Scarabeus de ligno clamabit*; quod ipse de Christo in cruce clamante interpretatur.

Huc nempe impulit Dominum JESUM amor suus, ut nostrâ causâ velut vermis & scarabæus, hoc est, miserimus & abjectissimus factus sit. Ut proinde istam divini amoris aduersum nos magnitudinem, & (velut Alphonso Madritensi, & Florentio Carthusiano, aliisque apud Bosium, loquutus visum est) intemperantiam, non alia melius loquendi figurâ exprimere liceat, quàm si cum Scriptura & Patribus dixerimus, infinitam illam maiestatem ac bonitatem, ad speciem quandam insaniam nos deamasse. Non quasi in DEUM re ipsa cadere possit insipientia; sed quòd amore nostri, ad ea descendit & abjecerit se, quæ (ut principio partis istius dicebamus) humano sensu divina metientibus, absurda proferus & DEO indigna visa sint, & quandam adeò stultitiæ imaginem præferre. Sic enim, Apostolo teste, *verbum crucis pereuntibus stultitia est*; ibidemque legimus, *stultum DEI* (scilicet DEI stultitiæ.) Et ipse Christus in psalmo ad Patrem: *Tu scis* (inquit) *insipientiam meam*: quòd nempe (ut interpretatur Sanctus Augustinus) nihil tam insipientiæ simile videretur; quàm cum haberet in potestate, unâ voce suos persecutores prosternere, pateretur se teneri, flagellari, confundi, celaphizari, spinis coronari, ligno affigi: idque amore nostri, quos non modò hæcenus habuisset sibi inimicissimos, sed (ut in plerisque quidem videre est) aduersum hunc suum tantum amorem sensurus esset ingratos. *Hoc imprudentia simile & stultum videtur*, inquit S. Augustinus: quanquam ut idem ait alibi, *stultum ipsius, sapientia nostra est*. Denique S. Hieronymus, Commentarijs in Isaiam, iisdem allegatis Scripturæ locis, non dubitat Christum, stultorum principem appellare, eorum scilicet, qui *stulti propter Christum facti sunt*, sicut ipse Christus tanquam stultus factus est amore nostri.

*Expl. pass.
c. 9. Dilla
Patru c. 2.*

v. Cor. 1.

Psal. 68.

in Ps. 40.

Isai. 35.

Adeo

Adeo hic quoq; quodammodo verum est vetus illud:
Amare & sapere vix ipsi DEO concedi.

Publ. Syrus.

§. 2.

IESU crucifixi rara & eximia pulchritudo.

Am pulchritudo, quæ potentissima est humanorum cor-
 dium amorumq; prædatrix, quanta tibi in Christo cruci-
 fixo esse videtur? Cave enim putēs, tunc solum speciosum
 fuisse præ filijs hominum, cum vel infans materno in gremio
 luderet, vel adolefens proficeret gratiā apud DEUM & ho-
 mines, vel virili dignitate florens inter populos versaretur:
 at per tormenta jam atq; flagella, per livorem vulnerum,
 sputorum dedecora, cruoris lituras, pallorem mortis, omnē
 illam pristinam speciem, vultusq; decorem ac dignitatem
 intercidisse: quasi ille quidem pulcher admodum sit in sinu
 Patris, pulcher in sinu Virginis, at deformis ac fædus in si-
 nu crucis. Siquidem & Christus crucifixus, etiam ad mira-
 culum pulcher est: sed ijs profectō qui ad id acutos & exer-
 citatos sensus habeant, quiq; etiam per hæc dedecora, in-
 termicantis cujusdam arcana pulchritudinis lineamenta ac
 formam internoscere possunt; non ijs qui duntaxat hæreant
 in externa specie, & ultra ea, quæ in sensus carnis incurrunt,
 aciem nequeant mentis intendere. Quorum vox illa est in
 Isaiā: *Non est species ei, neq; decor. Et vidimus eum, & non*
erat aspectus. Etenim, si S. Augustino credimus, *Judeorum*
personam gerebat Propheta, cum diceret: Vidimus eum, &
non habebat speciem neq; decorem. Intelligentibus autem (in-
quit) & Verbum caro factum (utiq; & Christus crucifixus)
magna pulchritudo est. Unde subdit: Mibi autem absit glori-
ari, dixit unus amicorum sponsi, nisi in cruce Domini nostri JE-
SU Christi. Atq; subinde rem magis explicans: Nobis ergo
tam credentibus (ait) ubiq; Sponsus pulcher occurrat. Pulcher in
celo,

Isai. 33.

In psal. 44.

caelo, pulcher in terra, pulcher in utero, pulcher in manibus parentum, pulcher in miraculis, pulcher in flagellis; pulcher inuisans ad vitam, pulcher non curans mortem, pulcher deponens animam, pulcher recipiens, pulcher in ligno, pulcher in sepulchro. Vidésne quòd ait: etiam in flagellis, etiam in ligno atq; sepulchro pulchrum esse? quia nempe, ut ibi subiungit, *summa & vera pulchritudo iustitia est*: cuius utiq; iustitiæ partium omnium apta inter se se, summâ cum dignitate atque suavitate, consensio inter cruciatus & opprobria in Christo præsertim emicuit, divinósq; etiam rapuit oculos. ut jam non verear, favente S. Ambrosio, nec ipso opinor, repugnante Augustino dicere: Pulcher in utero, sed pulchrior in ligno: pulcher in fascijs, pulchrior in flagellis; pulcher in miraculis, pulchrior in opprobrijs; pulcher in monte Thabor, pulchrior in colle Calvariæ; pulcher in gremio Matris, pulchrior inter brachia crucis.

Audi Ambrosium, ita pulchrè de Christo crucifixo, & appositè in rem nostram: *Ego flos campi, & lilium convallium. Flos odorem suum & succisus reservat, & contritus accumulatur, nec avulsus amittit. Ita & Dominus JESUS in illo patibulo crucis, nec contritus emarcuit, nec avulsus evanuit, & illà lancea punitione succisus, sacro speciosior fusi cruoris colore vernavit, mori ipse nescius, & mortuis aeterna vitæ munus exhibans.*

Ergo ex S. Ambrosij mente, speciosior fuit flos ille divinus, cum in stipite crucis velut succisus atq; contritus, externâ specie in hominum oculis emarcuit; neque fusi cruoris infectione decolorari visus est, sed novum decorem accipere, & tanquam tincturam speciosissimæ charitatis.

Aptè quippe idem Augustinus alium psalmum exponens, exquisitam illam divini Sponsi pulchritudinem, quæ ad se rapit animas sanctas, docet præsertim in charitate (quæ etiam eidem vera est iustitia) consistere, quæ quoniam in Christo

Christo nusquam excellentius, quàm cum crucifixus est, apparuit; consequens est eum, haud usquam alibi speciosiore, quàm in ipsa crucis deformitate fuisse. Sed juvabit ipsa S. Doctoris verba ponere: *Sponsus est ille, inquit, quo nihil est pulchrius: qui quasi sedus apparuit inter manus persequentium; de quo paulò antè dicebat Isaias: Et vidimus eum, & non habebat speciem, neq; decorem. Ergo Sponsus noster sedus est? abste. Quomodo enim illum Virgines amarent, quæ in terra maritos non quaeserunt? Ergo persequentibus sedus apparuit. Non enim habebant oculos, unde Christus pulcher videretur. Nam ut noveritis, quia pulcher est Christus, qui amatur, audi Prophetam: Speciosus formâ præ filiis hominum. omnes homines superat illius pulchritudo. Tum istud præclare subjicit, cujus gratiâ reliqua posuimus: Quam rem amamus in Christo? membra crucifixa, latus vulneratum, an charitatem? Quando audimus, quia passus est pro nobis, quid amamus? Charitas amatur. Amavit nos, ut redamaremus eum.* Et quæ sequuntur.

Ille igitur quasi leprosus, ille vermís, atq; hominum incredulorum opprobrium, etiam per sputorum dehonestamenta, per vulnerum livorem, per laceros artus, & membra confusa suo sanguine, credentium oculis divinam ostendat atq; ingerit pulchritudinem, eòq; etiam animabus sanctis speciosior apparet atq; amabilior, quòd eum intelligant, amore sui ad tam indigna ac deformia devenisse.

Adscribamus deniq; verba S. Bernardi, de hac Sponsi nostri pulchritudine, etiam in infirmitate carnis & abjectione passionis, ita philosophantis: *Quàm pulcher es Angelis tuis, Domine JESU, in forma DEI, in die aeternitatis tuæ, in splendoribus Sanctorum ante Luciferum genitus, splendor & figura substantiæ Patris! Quàm mihi decorus es, Domine mi, in ipsa tui hujus positione decoris! Etenim ubi te exinanivisti, ser. 45. in ubi naturalibus radijs lumen indeficiens exivisti (quod in Incar-*

M m

natio-

natione & præfertim in passione contigit) *ibi pietas magis enituit, ibi charitas plus effulsit, ibi amplius gratia radiavit.* Hæc de secundo.

§. 3.

De ejusdem Salvatoris nostri, inter amara passionis suæ, incredibili suavitate.

PORRÒ si suavitas quæritur, si dulcedo spiritûs, si sancti amoris blanditiæ, audeo dicere, nusquam Dominum Jesum Christum, quàm in ipsa cruce, in eo tormentorum horrore, in ea tanta tamq; incredibili passionis suæ ac mortis amaritudine, amantium sensibus dulciorem ac blandiorem esse. Pulchrè siquidem S. Augustinus, in illa verba Psalmi 117. *Circumdederunt me sicut apes favum* (nam postremam vocem addit ex græca versione) de hoc ipso differens, ita loquitur: *Nescientes persecutores, fecerunt eum nobis ipsa passione dulciorem, ut gustemus & videamus, quàm suavis est Dominus, qui mortuus est propter delicta nostra, & resurrexit propter justificationem nostram.*

*serm: 61. in
Cant:*

Sanctus porrò Bernardus sermone quodam in Cantica, cum illa S. Augustino paria dixisset: *Per has rimas* (hoc est, per aperta Salvatoris vulnera) *licet mihi sugere mel de petra, oleumq; de saxo durissimo; id est, gustare & videre, quoniam suavis est Dominus.* Et ista: *Patet arcanum cordis per foramina corporis; patet magnum illud pietatis Sacramentum; patent viscera misericordie DEI, in quibus viscevit nos oriens ex alto.* Tum verò subjungit, quod præfertim huc pertinet: *Quidni viscera per vulnera pateant? in quo enim clarior, quàm in vulneribus tuis eluxisset, quòd tu Domine, suavis & misericors, & multa misericordie?* Rursum autem Christum crucifixum, cum eo quem sese demonstraturus est in gloria, quodammodo comparans: *sublimis, inquit, in Regno, sed suavior in cruce.* Quod non ita dictum putabimus, quasi etiam in re-
gno

gno, atque ibi in primis, suavissimus non sit: alioqui enim unde illa Sanctorum ebrietas ab ubertate Domus DEI? unde illi dulcissimi sensus, æternæq; gaudia? unde illi torrentes voluptatis? Verumtamen Christo, in regno sedenti sublimitatem, in cruce pendenti suavitatem attribuit: quod anima in terra peregrinanti, & sub crucis umbra requiescenti, nescio quomodo dulcius sapiat sponsus suus, in illo florido amoris lectulo extensus. Nam illa dulcedo cœlestis fluminis, cujus imperus inundat & lætificat civitatem DEI, longè omninò ab illa est, & non nisi paucas illius stillas delibet in hac solitudine: ut sanè regnantis in cœlo sponsi sublimitatem agnoscat, vix sentiat suavitatem. At in cruce pendens vir ille dolorum, tametsi fructus est terræ sublimis, & profunda crucis humilitas mentes etiam angelicas ipsâ mysterij excelitate transcendit: per illa tamen dehonestamenta, & passionis ignominiam, obumbrari videtur atque occultari sublimitas, & sola apparere & allicere suavitas. Sic igitur ex S. Bernardi sensu, hic pallor præ illo splendore magis attemperatur nostris sensibus; terret ille, hic mulcet; & regni majestas sublimitatem habet, crucis humilitas suavitatem.

Sed resistamus in his paululum: & quando suavitatem ac blanditiâ ad eò ducimur, Crucifixi dulcedinem, quâ ad sui amorem nos inescat, otiosius regustemus. Hic enim si uspiam, dulcis ille sponsus animarum nostrarum amat nobis facere delicias, attendens per retia carnis, & amorem nostrum quodammodo eblandiens, ut ipsius desiderio inflammari, curramus in odorem ejus. *En ipse stat post parietem nostrum; luteam, inquam, carnis nostræ maceriam: ut enim eleganter S. Augustinus: edificavit sibi humilem domum de limo nostro, per quam subdendos deprimeret à se ipsis, 18. sanans tumorem, & nutriens amorem. Inde nobis velut dissimulante, sed oppidò dulciter blanditur, respiciens per fenestras*

Cant. 2.

1. 7. Conf. 6

Mm 2

nestras

nestras, prospiciens per cancellos; hoc est, per vulnerum aperturas & sulcos verberum, quibus jam fenestrata apparet, & velut cancellatim dissecta, sacratissima ejus humanitas. Ista enim sunt dulces transfennæ, ista arcana reticula, per quæ quodammodo ex occulto prospiciens amor tuus, ô bone JESU, satis tamen eminens ac se prodens amabilibus insidijs, furtivis blanditijs corda nostra prædatur. O felices plagas! amabilia retia! quibus utinam sic capiatur & irretiatur cor meum, ut jam inde sese extricare nequeat, incautâ libidine perniciosæ libertatis.

Ecce jam à terra exaltatus es, Domine JESU; jam in summo sphaeræ tuæ vertice, in fervore diei, in amoris meridie constitutus. Trahe me ad te ipsum, ex verbo tuo; & inter tot corda te amantium, quæ de trophæo crucis tuæ religata dependent, cor istud misellum, de luto sublatum, & à terra avulsum, tuis deniq; militaturû amoribus, tuis ignibus arsurum, suspende. Ut enim piè ac dulciter quidam amator tuus: si ejusmodi cor haberem, ut majus esset quam omnia corda filiorum hominum, atq; in se uno Angelorum omnium amores ardorésq; complecteretur; illud tibi integrè tribuere deberem; essetq; munus exile & quasi nihilum, præ dignitatis ac bonitatis tuæ magnitudine: *quantò magis*

P. 2. sim. c. 3. ergo illam parvam scintillam cordis quam habeo, tibi dabo, & totaliter in te ponam? Ita Seraphicus Bonaventura.

CAPUT VIII.

Ad amorem JESU Christi crucifixi parænetica invitatio.

Istis porrò in universum de JESU crucifixi amabilitate propositis, descendendum nobis est ad particularia ejus amoris exercitia: quod quidem deinceps facturi sumus, si tamen